

I

(Seadusandlikud aktid)

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2015/2203,

25. november 2015,

teatavaid inimestele toiduks ettenähtud kaseiini ja kaseinaate käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise ja nõukogu direktiivi 83/417/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu direktiiviga 83/417/EMÜ ⁽³⁾ nähakse ette teatavaid inimestele toiduks ettenähtud piimavalke (kaseiini ja kaseinaate) käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamine. Kõnealuse direktiivi jõustumisest alates on toimunud mitmeid muutusi, mida on vaja arvesse võtta, eelkõige on välja töötatud põhjalik toidualaste õigusnormide raamistik ja Codex Alimentariuse Komisjonis on vastu võetud toidu kaseiinitoodete rahvusvaheline standard (toidu kaseiinitoodete Codexi standard).
- (2) Direktiiviga 83/417/EMÜ on komisjonile antud volitused kõnealuse direktiivi teatavate sätete rakendamiseks. Lissaboni lepingu jõustumisest tulenevalt tuleb need volitused viia vastavusse Euroopa Liidu toimimise lepingu („ELi toimimise leping”) artikliga 290.
- (3) Selguse huvides tuleks direktiiv 83/417/EMÜ seetõttu kehtetuks tunnistada ja asendada uue direktiiviga.
- (4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 178/2002 ⁽⁴⁾ sisaldab üldisi, horisontaalsed ja ühtseid liidu eeskirju, mis käsitlevad kiireloomuliste meetmete võtmist toidu ja sööda suhtes. Direktiivi 83/417/EMÜ vastavad sätted ei ole seetõttu enam vajalikud.
- (5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 882/2004 ⁽⁵⁾ sisaldab üldisi, horisontaalsed ja ühtseid liidu eeskirju, mis käsitlevad toiduainetest proovide võtmise ja toiduainete analüüsi meetodeid. Direktiivi 83/417/EMÜ vastavad sätted ei ole seetõttu enam vajalikud.

⁽¹⁾ ELT C 424, 26.11.2014, lk 72.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 7. oktoobri 2015. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 10. novembri 2015. aasta otsus.

⁽³⁾ Nõukogu 25. juuli 1983. aasta direktiiv 83/417/EMÜ teatavaid inimestele toiduks ettenähtud piimavalke (kaseiini ja kaseinaate) käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 237, 26.8.1983, lk 25).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 882/2004 ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks (ELT L 165, 30.4.2004, lk 1).

- (6) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1169/2011 ⁽¹⁾ tuleb ettevõtjate vahel jagada piisavalt teavet, et tagada lõpptarbijale antava toidualase teabe olemasolu ja korrektsus. Kuna selle direktiiviga hõlmatud tooted on mõeldud müümiseks ühelt ettevõtjalt teisele toiduainete valmistamise eesmärgil, on asjakohane säilitada praeguses õigusraamistikus erieeskirjad, mis juba sisalduvad direktiivis 83/417/EMÜ, ning neid õigusraamistikule kohandada ja lihtsustada. Selliste erieeskirjadega tuleks ette näha teave, mis tuleb esitada ettevõtjate vahel käesoleva direktiiviga hõlmatud toodete puhul, et ühelt poolt teha toidukäitlejatele kättesaadavaks teave, mis on vajalik lõpptoodete märgistamiseks, näiteks juhul, kui tegemist on allergeenidega, ning teiselt poolt hoida ära kõnealuste toodete segiajamist sarnaste toodetega, mis ei ole inimtoiduks ette nähtud või sobilikud.
- (7) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1333/2008 ⁽²⁾ on sätestatud toidu lisaainete ja abiainete määratlus; direktiivis 83/417/EMÜ viidatakse neile kui tehnoloogilistele abiainetele. Käesolevas direktiivis tuleks seega kasutada termini „tehnoloogilised abained” asemel termineid „toidu lisaained” ja „abiained”. Selline terminikasutus oleks samuti kooskõlas toidu kaseiiniproduktide Codexi standardiga.
- (8) Muud direktiivi 83/417/EMÜ lisades kasutatud terminid ja viited tuleks kohandada, et võtta arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1332/2008 ⁽³⁾ ning määruses (EÜ) nr 1333/2008 kasutatud termineid ja viiteid.
- (9) Direktiivi 83/417/EMÜ I lisas on kehtestatud toidu kaseiinide maksimaalseks niiskusesisalduseks 10 % ja söödava happekaseiini piimarasva maksimaalseks sisalduseks 2,25 %. Võttes arvesse, et toidu kaseiiniproduktide Codexi standardis on need näitajad vastavalt 12 % ja 2 %, tuleks osutatud näitajad turumoonutuste ärahoidmiseks nimetatud standardiga vastavusse viia.
- (10) Selleks et kiiresti kohandada või ajakohastada käesoleva direktiivi lisades esitatud tehnilisi elemente, võtmaks arvesse asjaomaste rahvusvaheliste standardite arengusuundi ja tehnika arengut, tuleks komisjonile anda õigus võtta vastu õigusakte vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 290 seoses I ja II lisas sätestatud toidu kaseiinide ja kaseinaatide suhtes kohaldatavate nõuetega. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (11) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke, nimelt hõlbustada liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise teel inimestele toiduks ettenähtud kaseiinide ja kaseinaatide vaba liikumist ja samal ajal tagada tervise kõrgetasemeline kaitse ning viia kehtivad sätted kooskõlla liidu üldise toitu käsitleva õiguse ja rahvusvaheliste standarditega, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid eesmärke nende ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Kohaldamisala

Käesolevas direktiivis käsitletakse inimestele toiduks ettenähtud kaseiini ja kaseinaate ning nende segusid.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiiv 87/250/EMÜ, nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, komisjoni direktiiv 1999/10/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, komisjoni direktiivid 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 608/2004 (ELT L 304, 22.11.2011, lk 18).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1333/2008 toidu lisaainete kohta (ELT L 354, 31.12.2008, lk 16).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1332/2008, mis käsitleb toiduensüüme ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 83/417/EMÜ, nõukogu määrust (EÜ) nr 1493/1999, direktiivi 2000/13/EÜ, nõukogu direktiivi 2001/112/EÜ ja määrust (EÜ) nr 258/97 (ELT L 354, 31.12.2008, lk 7).

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „toidu happekaseiin” – piimatoode, mis on saadud rasvatu piima ja/või piimast saadud muude toodete happega sadestatud kalgendi eraldamise, pesemise ja kuivatamise teel;
- b) „toidu laabikaseiin” – piimatoode, mis on saadud rasvatu piima ja/või piimast saadud muude toodete kalgendi eraldamise, pesemise ja kuivatamise teel, kusjuures kalgend saadakse reageerimisel laabi või muude kalgendavate ensüümidega;
- c) „toidu kaseinaat” – piimatoode, mis on saadud toidu kaseiini või toidu kaseiini kalgendi töötlemisel neutraliseerivate ainetega ja sellele järgneva kuivatamise teel.

Artikkel 3

Liikmesriikide kohustused

Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada järgmine:

- a) artiklis 2 määratletud piimatooteid turustatakse selles artiklis määratletud nimetuste all üksnes siis, kui nad vastavad käesolevas direktiivis sätestatud eeskirjadele ning selle I ja II lisa sätestatud nõuetele, ning
- b) kaseiine ja kaseinaate, mis ei vasta I lisa I jao punktides b ja c, I lisa II jao punktides b ja c või II lisa punktides b ja c sätestatud nõuetele, ei kasutata toidu valmistamiseks ning nende seaduslikul turustamisel muuks otstarbeks nimetatakse ja märgistatakse neid nii, et see ei eksita ostjat nende olemuse, kvaliteedi või kavandatava kasutamise osas.

Artikkel 4

Märgistamine

1. Artiklis 2 määratletud piimatoodete pakenditele, mahutitele või märgistusele märgitakse hästi nähtavalt, selgesti loetavalt ja kustumatute tähtedega järgmised andmed:

- a) artikli 2 punktide a, b ja c kohaselt antud piimatoote nimetus, millele toidu kaseinaatide puhul tehakse märgi II lisa punktis d loetletud katiooni või kationide kohta;
- b) kui tooteid turustatakse seguna:
 - i) sõna „... segu”, millele järgneb segu koostisosade loetelu järjestatuna kahanevas järjekorras massiosa alusel;
 - ii) toidu kaseinaatide puhul märgi II lisa punktis d loetletud katiooni või kationide kohta;
 - iii) toidu kaseinaate sisaldavate segude puhul valgusisaldus;
- c) toodete netokogus kilogrammides või grammides;
- d) selle toidukäitleja nimi või ärinimi ja aadress, kelle nime või ärinime all toodet turustatakse, või kui nimetatud toidukäitleja ei ole asutatud liidus, siis liidu turule importija nimi, ärinimi ja aadress;
- e) kolmandatest riikidest imporditud toodete puhul päritoluriigi nimi;
- f) tootepartii tunnusnumber või tootmise kuupäev.

Erandina esimesest lõigust võib punkti b alapunktis iii ning esimese lõigu punktides c, d ja e osutatud andmeid märkida üksnes saatedokumentis.

2. Liikmesriik keelab artikli 2 punktides a, b ja c määratletud piimatoodete turustamise oma territooriumil, kui käesoleva artikli lõike 1 esimeses lõigus osutatud andmed ei ole märgitud selle liikmesriigi ostjatele kergesti arusaadavas keeles, kus neid tooteid turustatakse, välja arvatud juhul, kui toidukäitleja esitab sellise teabe muul viisil. Need andmed võivad olla märgitud mitmes keeles.

3. Ilma et see piiraks liidu õiguse muude sätete kohaldamist, võib juhul, kui artiklis 2 määratletud piimatoodete piimavalgu minimaalne sisaldus ületab I lisa I jao punkti a alapunktis 2, I lisa II jao punkti a alapunktis 2 ja II lisa punkti a palapunktis 2 sätestatud piirmäära, märkida sellekohase teabe asjakohaselt toote pakenditele, mahutitele või etikettidele.

Artikkel 5

Volituste delegerimine

Komisjonile antakse õigus võtta artikli 6 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte I ja II lisas sätestatud nõuete muutmiseks, et võtta arvesse asjaomaste rahvusvaheliste standardite muutumist ja tehnika arengut.

Artikkel 6

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel. On eriti oluline, et komisjon järgiks oma tavapärasest praktikast ning konsulteeriks enne artiklis 5 osutatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmist ekspertidega, sealhulgas liikmesriikide ekspertidega.

2. Artiklis 5 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 21. detsembrist 2015. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 5 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 5 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on mõlemad enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 7

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 22. detsembril 2016. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate põhiliste siseriiklike meetmete teksti.

*Artikkel 8***Kehtetuks tunnistamine**

Direktiiv 83/417/EMÜ tunnistatakse kehtetuks alates 22. detsembrist 2016.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ning neid loetakse vastavalt III lisa vastavustabelile.

*Artikkel 9***Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

*Artikkel 10***Adressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 25. november 2015

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
N. SCHMIT

I LISA

SÖÖDAVAD KASEIINID

I. TOIDU HAPPEKASEIINIDE SUHTES KOHALDATAVAD NÕUDED

a) Nõuded koostise suhtes

1. Maksimaalne niiskusesisaldus	12 massiprotsenti
2. Piimavalgu minimaalne sisaldus kuivaines millest kaseiini vähemalt	90 massiprotsenti, 95 massiprotsenti
3. Piimarasva maksimaalne sisaldus	2 massiprotsenti
4. Maksimaalne tiitritav happesus, väljendatud 0,1-normaalse naatriumhüdrosiidi lahuse milliliitrites 1 grammi kohta	0,27
5. Maksimaalne tuhasisaldus (sh P_2O_5)	2,5 massiprotsenti
6. Maksimaalne veevaba laktoosi sisaldus	1 massiprotsent
7. Maksimaalne sete (kõrbenud osakesed)	22,5 mg 25 grammis

b) Saasteained

Maksimaalne pliisisaldus	0,75 mg kilogrammis
--------------------------	---------------------

c) Võõrkehad

Võõrkehi (nt puidu- või metalliosakesed, karvad või putukajäänused)	0 mg 25 grammis
---	-----------------

d) Abiained, bakterikultuurid ja lubatud koostisained

1. happed:

- piimhape
- soolhape
- väävelhape
- sidrunhape
- äädikhape
- ortofosforhape

2. piimhappebakterite kultuurid

3. vadak

e) Organoleptilised omadused

1. *Lõhn*: kõrvallõhnata
2. *Välimus*: valge kuni kreemikas värvus; tootes ei tohi esineda kergel vajutamisel mittepurunevaid tükke

II. TOIDU LAABIKASEIINIDE SUHTES KOHALDATAVAD NÕUDED

a) Nõuded koostise suhtes

1. Maksimaalne niiskusesisaldus	12 massiprotsenti
2. Piimavalgu minimaalne sisaldus kuivaines
millest kaseiini vähemalt	84 massiprotsenti,
95 massiprotsenti
3. Piimarasva maksimaalne sisaldus	2 massiprotsenti
4. Minimaalne tuhasisaldus (sh P_2O_5)	7,5 massiprotsenti
5. Maksimaalne veevaba laktoosi sisaldus	1 massiprotsent
6. Maksimaalne sete (kõrbenud osakesed)	15 mg 25 grammis

b) Saasteained

Maksimaalne pliisisaldus 0,75 mg kilogrammis

c) Võõrkehad

Võõrkehi (nt puidu- või metalliosakesed, karvad või putukajäänused) 0 mg 25 grammis

d) Abiained

— laap, mis vastab määruse (EÜ) nr 1332/2008 nõuetele

— muud piima kalgendavad ensüümid, mis vastavad määruse (EÜ) nr 1332/2008 nõuetele

e) Organoleptilised omadused

1. *Lõhn*: kõrvallõhnata

2. *Välimus*: valge kuni kreemikas värvus; tootes ei tohi esineda kergel vajutamisel mittepurunevaid tükke

II LISA

SÖÖDAVAD KASEINAADID

TOIDU KASEINAATIDE SUHTES KOHALDATAVAD NÕUDED

a) Nõuded koostise suhtes

1. Maksimaalne niiskusesisaldus	8 massiprotsenti
2. Piimavalgu minimaalne sisaldus kuivaines
millest kaseiini vähemalt	88 massiprotsenti,
95 massiprotsenti
3. Piimarasva maksimaalne sisaldus	2 massiprotsenti
4. Maksimaalne veevaba laktoosi sisaldus	1 massiprotsenti
5. pH väärtus	6,0–8,0
6. Maksimaalne sete (kõrbenud osakesed)	22,5 mg 25 grammis

b) Saasteained

Maksimaalne pliisisaldus 0,75 mg kilogrammis

c) Võõrkehad

Võõrkehi (nt puidu- või metalliosakesed, karvad või putukajäänused) 0 mg 25 grammis

d) Toidu lisaained

(valikuliselt kasutatavad neutraliseerivad ja puhverained)

hüdroksiidid	}	naatrium
karbonaadid		kaalium
fosfaadid		kaltsium
tsitraadid		ammoonium
		magneesium

e) Omadused

1. *Lõhn*: väga nõrk kõrvallõhn ja -maitse
 2. *Välimus*: valge kuni kreemikas värvus; tootes ei tohi esineda kergel vajutamisel mittepurunevaid tükke
 3. *Lahustuvus*: destilleeritud vees peaaegu täielikult lahustuv, v.a kaltsiumkaseinaat
-

III LISA

VASTAVUSTABEL

Nõukogu direktiiv nr 83/417/EMÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 1	Artiklid 1 ja 2
Artikkel 2	Artikkel 3
Artikkel 3	Artikkel 3
Artikli 4 lõige 1	Artikli 4 lõike 1 esimene lõik
Artikli 4 lõike 2 esimene lõik	Artikli 4 lõige 2
Artikli 4 lõike 2 teine lõik	Artikli 4 lõike 1 teine lõik
Artikkel 5	—
Artikli 6 lõige 1	—
Artikli 6 lõige 2	—
Artikkel 7	—
Artikkel 8	—
Artikkel 9	—
Artikkel 10	—
Artikkel 11	—
—	Artikkel 5
—	Artikkel 6
Artikkel 12	Artikkel 7
—	Artikkel 8
—	Artikkel 9
Artikkel 13	Artikkel 10
I lisa I jagu	Artikli 2 punktid a ja b
I lisa II jagu	I lisa I jagu
I lisa III jagu	I lisa II jagu
II lisa I jagu	Artikli 2 punkt c
II lisa II jagu	II lisa
—	III lisa